

انواع دسترسی عروقی در همودیالیز :

وقتی پزشک همودیالیز را برای بیمار تجویز می کند قبل از این که همودیالیز انجام شود باید بین خون موجود در رگ های بیمار با دستگاه دیالیز ارتباط برقرار شود. سه نوع راه دسترسی عروقی برای انجام همودیالیز وجود دارد که شامل فیستول ، کاتتر و گرافت هستند .

توضیح کاتتر :

در موارد دیالیز اورژانسی یا نارسایی مزمن کلیه که به تازگی تشخیص داده شده و هنوز فیستول شریانی وریدی تعبیه نشده یک لوله (کاتتر) به طور موقت در داخل وریدهای گردن یا قفسه سینه گذاشته می شود و دو لوله داخلی برای خارج و وارد کردن خون دارد و توسط پزشک کلیه یا جراح برای بیمار تعبیه می شود

توضیح فیستول :

فیستول شریانی وریدی اتصال بین شریان (سرخرگ) و ورید (سیاهرگ) است که جراح عروق آن را ایجاد می کند.

توضیح گرافت :

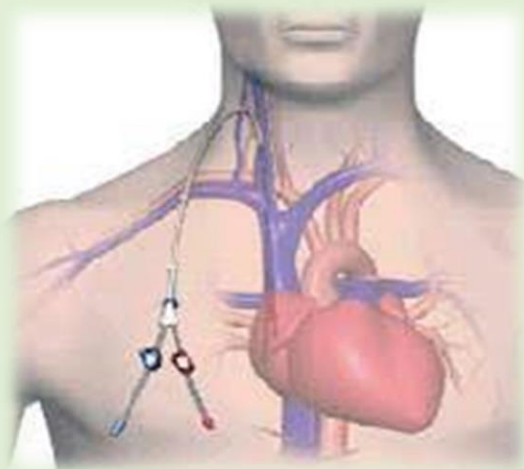
گرافت یک رگ مصنوعی است که به دلیل نداشتن رگ مناسب به جای فیستول توسط جراح کار گذاشته می شود .

مراقبت از کاتتر :

- ✓ از خم کردن کاتتر، باز کردن سر لوله های آن در منزل، خیس کردن پانسمان کاتتر، خاراندن زیر پانسمان یا باز کردن و دستکاری پانسمان با دست آلوده خودداری کنید
- ✓ پانسمان کاتتر را حداقل سه بار در هفته و توسط یک فرد آموزش دیده تعویض کنید
- ✓ در هنگام حمام کردن روی کاتتر را با یک پانسمان ضد آب یا نایلون بپوشانید و تا حد امکان از دوش دستی استفاده کنید تا پانسمان کاتتر خیس نشود. بهتر است قبل از دیالیز حمام کنید تا اگر پانسمان خیس می شود، در بخش دیالیز برای شما تعویض شود
- ✓ اگر دیالیز به علتی قطع شد ولی کاتتر را به صلاح دید پزشک خود نگه داشتید، حتما در یک مرکز بهداشتی درمانی و چند بار در هفته لوله های کاتتر را هپارینه کنید تا از لخته شدن خون در آن جلوگیری شود
- ✓ در صورت هرگونه نشانه عفونت کاتتر مانند تب و لرز (به طور دائم یا در هنگام دیالیز)، قرمزی، تورم، گرمی یا ترشح چرکی در محل خروج کاتتر ، بروز خونمردگی یا درد در محل کاتتر ، به پزشک معالج یا بیمارستان مراجعه نمایید

ادامه مراقبت از کاتتر :

- ✓ در صورت بروز خونریزی، پاره شدن بخیه ها یا خروج کاتتر از بدن با یک گاز استریل محل کاتتر را فشار دهید و به سرعت به بیمارستان مراجعه نمایید
- ✓ طول عمر کاتتر های موقت در گردن حداکثر یک ماه است. پس اگر فیستول شما هنوز قابل استفاده نیست برای کاهش خطر عفونت لازم است به پزشک خود جهت تعویض کاتتر مراجعه نمایید
- ✓ کاتترهای دائم (پرماکت) بعد از ۲ تا ۴ هفته نیازی به پانسمان ندارند و باید مراقب باشید که کاتتر کشیده نشود

دانشگاه علوم پزشکی کردستان
بیمارستان سینا کامیاران

پمفلت آموزشی مراقبت از فیستول و کاتتر

در دیالیز

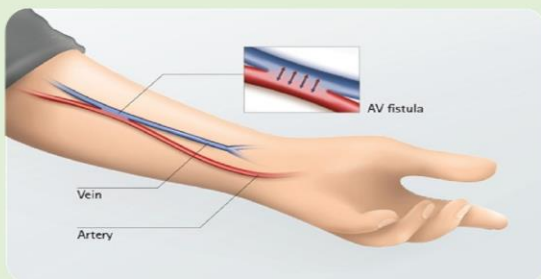
واحد پرستاری آموزش و پیگیری بیمار

بازنگری سال ۱۴۰۳

منبع: برونر و سودارث

آموزش بیشتر در

ادامه مراقبت از فیستول :

- ✓ در صورت بروز تب، درد، تورم، گرمی، قرمزی و ترشح چرکی در فیستول یا تورم ساعد و بازوی دست فیستول دارو یا احساس تنگی نفس به پزشک خود مراجعه نمایید
- ✓ در روز دیالیز و قبل از انجام آن، محل فیستول خود را با آب و صابون بشویید
- ✓ از پرستار بخش دیالیز درخواست کنید تا جای سوزن ها را به طور چرخشی در جلسات دیالیز تغییر دهد تا طول عمر فیستول شما افزایش یابد
- ✓ در طی دیالیز به سمت محل فیستول یا گرافت سرفه یا عطسه نکنید
- ✓ اگر بعد از خارج کردن سوزن ها خودتان روی فیستول یا گرافت را نگه داشته اید، یک دستکش تمیز بپوشید و از گاز تمیز استفاده نمایید و برای توقف خونریزی روی محل فیستول یا گرافت و فقط جایی که سوزن قرار داشته است را به آرامی فشار دهید. هرگز بالای محلی که سوزن قرار داشته فشار وارد نکنید
- ✓ به اندازه کافی خواب و استراحت داشته باشد

مراقبت از فیستول :

- ✓ پس از تعبیه فیستول ورزش های دست شامل باز و بسته کردن مشت دست و فشردن مکرر یک تکه خمیر یا توپ لاستیکی را به طور مرتب (حداقل ۳ تا ۴ بار در روز) انجام دهید تا وریدهای اطراف فیستول هرچه زودتر متسع (گشاد) و برای دیالیز قابل استفاده شود
- ✓ با لمس فیستول فعال، لرزشی در زیر دست خود احساس می کنید. در صورت قطع این لرزش ابتدا با دست دیگر ضربات مکرری بر روی فیستول بزنید تا اگر لخته ای ایجاد شده از فیستول خارج شود و سریعاً به جراح مراجعه نمایید
- ✓ بخیه فیستول معمولاً بعد از ۲ هفته کشیده می شود و بعد از ۳۰ تا ۴۵ روز قابل استفاده است. سعی کنید قبل از موعد از فیستول استفاده نکنید تا طول عمر فیستول کم نشود
- ✓ پس از فیستول گذاری در دستی که فیستول دارد، تا حد امکان از افت فشار خون، اندازه گیری فشار خون، خونگیری، خاراندن فیستول، بلند کردن بار سنگین، گذاشتن دست زیر سر، ضربه خوردن و انداختن دسته کیف روی فیستول خودداری نمایید